

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Abdulhamit GÜL** tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96' ncı ve 99' uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Muazzez ORHAN IŞIK

Van Milletvekili

Türkiye'nin artık bir hukuk devleti olmadığı yönünde yapılan değerlendirmeler ve açığa çıkan uygulamalar her geçen dönem artmaktadır. Hukukun en temel ilkeleri ceza ve infaz süreçlerinde evrensel temel hak ve ilkelere aykırı bir şekilde ve sık sık ihlal edilmektedir. Türkiye'nin Dünya Adalet Endeksinde 128 ülke içinde 107. sırada olması bu ihlal ve hukuksuzlukların bir rutin haline gelmesinin sonucudur. Kişilere gerek gözaltı öncesinde ve sırasında yapılan işkence ve kötü muameleye dair neredeyse hergün bir haber kamuoyuna yansımaktadır. Güvenlik güçlerinin, polislerin ve bu kapsamda genel olarak kolluk gücünün hukuk devleti ilkelerine ve insan haklarına saygılı bir şekilde davranış sergilemediği bilinmelidir. Sadece gözaltı süreçlerinde değil, uzun yargılama ve tutukluluk süreçleri ve tutukluluk sırasında işkence ve kötü muamele nedeniyle çok yaşamsal haklar sistematik bir şekilde ihlal edilmektedir. Eza evlerine dönüştürülmüş cezaevlerinin OHAL hukuku ile idare edildiğini gösteren bir çok uygulama keyfi, denetimsiz ve kanun dışı bir şekilde uygulanmaktadır. Özellikle kadın, hasta ve siyasi tutuklara yönelik sistematik ayrımcılığının ve saldırıların yasal ve evrensel hukuk çerçevesinde durdurulması ve sorumluların yasal yaptırıma tabi tutulması gereklidir. Aksi takdirde siyaset alanlarının güvenlikçi bir yaklaşımla ve hukukun araçsallaştırılmasıyla kriminalize edilmektedir. Bu durumlar ilgili bakanlığın dikkatini çekmiş olmalı ki sözde bir hukuk reformu başlatıldığı kamuoyuna duyurulmuştur.

Uluslararası Yazarlar Birliği (PEN) üyesi Kürt yazar Gulgeş Deryaspi'nin, 'örgüt üyeliği' iddiasıyla hakkında açılan davadan 8 ay tutuklu kaldıktan sonra yapılan yargılama sonucu 6 yıl 3 ay hapis cezası kamuoyuna yansımıştır. Çelişkili ve gizli tanık beyanlarına dayandırılan hükümle bir yazarın tutuklanması ve yaşamının kriminalize edilmesi Türkiye'de son yıllarda çok sık görülmektedir. "Tariya Bi Tav", "Xezal" ve "Ez Ne Ezim" gibi kitapları yazan Deryaspi'nin gözaltı, tutuklu yargılanma ve hüküm giyme süreçlerinin hukuk reformu süreçlerinde dikkatle irdelenmesi gereklidir. Bunun benzeri şekilde yüzlerce gazeteci, yazar ve akademisyen OHAL hukukunun etkisiyle halen tutukludur. Fikir, inanç ve ifade özgürlüğünün hukukun ve hukuk reformunun temeli olması gereklidir.

3782A

Bu bağlamda:

- 1) Türkiye’de herhangi bir şiddet olayına dahil olduğu ispatlanmadığı halde, fikirleri ve yazdıkları nedeniyle halen tutuklu olan yazar, gazeteci, akademisyen vb. kaç kişi vardır? Bu kişilerin kaç kadındır?
- 2) Son 5 yılda göz altına alınan yazar, gazeteci, akademisyen sayısı kaçtır? Bu kişilerin kaç kadındır?
- 3) Son 5 yılda tutuklu yargılanan yazar, gazeteci, akademisyen sayısı kaçtır? Bu kişilerin kaç kadındır?
- 4) Son 5 yılda hüküm giyen yazar, gazeteci, akademisyen sayısı kaçtır? Bu kişilerin kaç kadındır?
- 5) PEN üyesi Kürt Kadın Yazar Gulgeş Deryaspî tutuklu iken kendi kitaplarına erişebilmiş midir?
- 6) Yazar, gazeteci, akademisyenlerin tutuksuz yargılanması, salıverilmesi veya tahliyesi hakkında Bakanlığınızın yapmakta olduğu bir çalışması mevcut mudur?
- 7) Söz konusu hukuk reformunuz kapsamında fikir, inanç ve ifade özgürlüklerinin korunabilmesi amacıyla hangi tedbirlerin alınmasını planlıyorsunuz?
- 8) Fikir, inanç ve ifade özgürlüğü ihlali nedeniyle son 20 yılda Türkiye’nin AİHM’de kaybettiği dava sayısı kaçtır? Bu kapsamda ödenen toplam tazminat ne kadardır? Davayı kazanan yurttaşlara tazminat dışında bir resmi özür dilenmesi planlanmakta mıdır?